FIOM ROEPT ANONIEME DONORVADERS OP ZICH TE REGISTREREN IN DATABANK

Fiom, specialist bij ongewenste zwangerschap en afstammingsvragen, roept spermadonoren van het eerste uur op om zich in te schrijven bij de KID-DNA Databank. Donorkinderen kunnen via deze databank informatie vinden over hun achtergrond. Tussen 1948 en 2004 konden spermadonoren, indien gewenst, anoniem blijven. In ruim zestig jaar tijd zijn er zo'n 40.000 kinderen door een anonieme zaaddonor verwerkt. Al deze kinderen kunnen terecht bij de KID-DNA Databank.
Jaarlijks melden ongeveer 25 donorvaders zich. "Sommige donoren zijn al in de 80 of 90. Als die niet reageren voordat ze overlijden, wordt het voor een donorkind onmogelijk om zijn of haar donor te vinden", zegt FIOM-beleidsmedewerker Hans van Hooff. Een donor kan meerdere matches opleveren. Zo kunnen ook halfbroers en -zussen elkaar vinden. Op dit moment staan er meer dan 600 kinderen in de databank. Waarschijnlijk is dit aantal zo laag doordat veel kinderen niet weten dat ze een donorvader hebben. Vroeger werd ouders verteld dat ze het voor het kind geheim moesten houden dat hij/zij door een donor was verwekt. Ongeveer een derde van de 40.000 donorkinderen met een anonieme vader weet dat hij of zij donorkind is. Van Hooff snapt dat er een financiële drempel is voor spermadonoren om zich aan te melden. Inschrijving in de DNA-databank kost 150 euro. Van Hooff hoopt dat donoren zich in de toekomst gratis kunnen registeren, maar daarvoor is een bijdrage nodig van het ministerie van Volksgezondheid of een andere fondsenwerving. Voor donorkinderen is registratie duurder: 250 euro. Kinderen die ná 2004 zijn verwekt door een donor kunnen terecht bij Stichting Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting in Den Haag.

Bronnen: NOS, Nationale Zorggids

'IK HOOP OOIT MIJN VADER TE VINDEN'

Op haar 28ste kreeg Ester (44) te horen dat ze het kind is van een anonieme zaaddonor. Het doet haar verdriet dat ze niet weet van wie ze afstamt. **"Ik ben zo benieuwd of ik mezelf in mijn donorvader zou herkennen. Al had ik maar een foto..."**

Ester: "Ik was 28 toen mijn ouders graag samen met me wilden praten. Dat was opvallend, omdat ze al zeventien jaar uit elkaar waren en nauwelijks contact hadden. Die middag vertelden ze me dat mijn vader niet mijn echte vader was. Mijn eerste gedachte was: is mama dan vreemdgegaan? Er kwam een mooi verhaal van twee mensen die graag een kind wilden. Toen dat niet lukte zijn ze naar de dokter gegaan en hebben ze alles geprobeerd, zelfs adoptie overwogen. En uiteindelijk vonden ze een dokter in Amsterdam die hen kon helpen met donorzaad. Donoren wierf hij in eigen kring, onder strikte geheimhouding. En zo ben ik verwekt. Dat klinkt allemaal prachtig, maar voor mij zit er een ontzettende leugen achter. Ik heb al die tijd gedacht dat mijn vader gewoon mijn vader is."

Wraakactie

"De reden dat ze hadden besloten het mij te vertellen was niet fraai. Mijn vader ging scheiden van zijn derde vrouw en zij dreigde me te informeren. Ik vind het afschuwelijk dat de waarheid op deze manier boven tafel is gekomen. Ik hield van de vrouw van mijn vader, ik kende haar ook al mijn hele leven. Ik snap dat je boos kunt zijn op iemand, maar dat je iemand bewust wilt kwetsen via een ander, dat is voor mij onverteerbaar. Dat heeft ze niet met mijn welzijn in haar achterhoofd gedaan. Ze heeft het namelijk niet willen vertellen omdat ze vond dat ik het moest weten: daarvoor had ze jarenlang alle ruimte gehad. Het was een wraakactie op mijn vader. Daar heb ik lang verdriet van gehad. Volledig eerlijk zijn mijn ouders op dat moment niet eens geweest. Ze vertelden dat alleen de vrouw van mijn

ESTER: 'IK KAN NIET ZEGGEN: 'IK HEB MIJN VADERS KIN.' EN WAT IK DACHT VAN MIJN VADER TE HEBBEN, DAT HEB IK DUS NIET VAN HEM. DAT MAAKT ME OPSTANDIG.'

vader, mijn oma en een vriendin van mijn moeder ervan afwisten. Ik mocht er zelf wel met iedereen over praten als ik dat wilde. Al vrij snel kwam ik erachter dat toch meer mensen ervan op de hoogte waren. Dat vond ik moeilijk. Het was alsof iedereen het altijd had geweten, behalve ik."

Echt vaderskindje

"Toen mijn ouders me de waarheid vertelden, ben ik me kapot geschrokken. Nooit heb ik één moment gedacht dat mijn vader niet mijn echte vader was. Ik had een ontzettende klik met hem, we waren twee handen op één buik. Ook in hoe ik nu mijn kinderen grootbreng, is hij nog altijd een voorbeeld voor me. Ik was echt een vaderskindje, vond hem de meest geweldige vader die ik me kon wensen. Tot mijn elfde, toen heeft hij me echt verlaten. Op een dag is hij zomaar vertrokken. Hij is naar zijn werk gegaan en niet meer thuisgekomen. Ook kwam hij niet opdagen bij de zaken die over de voogdij gingen. Hij heeft altijd zijn snor gedrukt als het ging om alimentatie betalen. Zijn vaderrol heeft hij ook niet meer vervuld. Ik denk nu achteraf dat het misschien zo is gegaan omdat hij niet mijn echte vader is. Ik heb dat ook aan hem gevraagd. Hij zegt dat het anders ligt, dat hij niet voor mij durfde te knokken omdat hij bang was dat mijn moeder me dan zou vertellen dat ik niet van hem was. Ik zal er wel nooit achter komen hoe het precies zit. Sommige mensen zeggen: 'Er zijn genoeg mannen die hun kinderen zomaar achterlaten.' Ik heb geen idee of dat ook bij hem het geval is. Ik weet niet wat hij voelde."

Confronterend

"Nadat mijn ouders me het schokkende nieuws hadden verteld, heb ik mijn vader beloofd dat het voor mij helemaal niets uitmaakte. De omslag kwam toen ik een jaar later zelf mijn eerste kind kreeg. Op dat moment werd het voor mij duidelijk welk puzzelstukje er bij mij ontbrak. Mijn dochter lag in de wieg en iedereen maakte opmerkingen over van wie ze welk uiterlijk kenmerk had. Ik werd daar opstandig van. Ik kan niet zeggen: 'Ik heb mijn vaders kin.' En wat ik dacht dat ik van mijn vader had, dat heb ik dus niet van hem. Mijn dochters zijn nu veertien en elf, ze zijn allebei een geheel eigen mix van hun vader en mij. Ik zie dat en het confronteert me met wat ik >

'HET WAS OF IEDEREEN HET AL DIE TIJD HAD GEWETEN, BEHALVE IK'

mis. Ik ben benieuwd of ik mezelf kan herkennen in mijn donorvader. Al had ik maar een foto, of wist ik maar wat hij heeft gestudeerd en wat hij belangrijk vindt. Ik heb zonnepanelen, ik scheid al jaren fanatiek

'IK KAN OOK HALFBROERS OF -ZUSSEN HEBBEN, DIE WIL IK WEL ONTMOETEN!'

afval. Er zit een soort wereldverbeteraar in mij. Waar komt die vandaan?"

Moeizaam

"Mijn ouders hebben me dus uiteindelijk wel geïnformeerd, maar niet omdat ze zelf vonden dat dit nodig was. Sterker nog: toen vrienden van mij aan mijn moeder vroegen of ze het ook had verteld als ze er niet door de situatie toe gedwongen was, antwoordde ze ontkennend. Daar schrok ik van. Ik wil het er graag met haar over hebben, voor mij is het belangrijk. Maar zij weet niet goed wat ze ermee aan moet.
Misschien is het voor haar wel de waarheid geworden dat mijn vader mijn vader is. Voor mij niet. Dat komt doordat ik nadat hij is weggegaan een moeizame relatie met hem heb gekregen. Op dit moment zie ik hem niet meer. Door die geweldige eerste elf jaar voel ik nog wel een band. Maar de laatste keer dat ik hem sprak, zei hij: 'Ik ben niet jouw vader.' Ik begrijp niet dat je zo veel moeite doet om een kind te krijgen om daar vervolgens zo makkelijk afstand van te doen.
Ik vraag me weleens af of hij vol overtuiging voor een donor heeft gekozen. Heeft hij wel een echte keuze gehad? Hij was onvruchtbaar, hij kon de grootste wens van mijn moeder niet vervullen, dus misschien was het wel of dit óf een breuk?"

Harde constatering

"Mijn ouders moesten het geheim houden van de dokter. In die tijd ging dat zo, dokters drukten ouders van een donorkind op het hart dat ze het nooit aan hun kind mochten vertellen. Maar de tijden veranderden, er kwam steeds meer openheid op dit vlak, met andere opvattingen. Toch hielden mijn ouders aan dit advies vast. Dat neem ik ze kwalijk.
Ook vind ik dat ze nooit voor een anonieme zaaddonor hadden mogen kiezen. Wensouders zeggen altijd dat ze het kind met veel liefde gaan grootbrengen, dus dat het niet uitmaakt. Als kind krijg je te horen: jij bent zo gewenst, je ouders hebben zo hun best gedaan om een kind te krijgen, wees blij dat je er bent. Maar ík heb hier niet om gevraagd. Mijn ouders hadden een oerwens om een kind te krijgen, ik heb een oerwens om mijn afkomst te kennen. Welke wens gaat dan voor? Mijn ouders hebben voor mij bepaald dat ik niet weet van wie ik afstam. Dat vind ik niet oké. Eigenlijk zeg ik daarmee dus dat ik er niet had mogen zijn. Dat is natuurlijk een harde constatering, maar ik vind het echt. Niet dat ik niet trots ben op mijn leven. Ik heb twee prachtige dochters, die een ontzettend lieve vader hebben. We hebben geen relatie meer, maar we voeden ze wel samen op. Ik heb een lieve vriend, een mooie baan, leuke vrienden, een lief hondje. Toch ontbreekt er iets."

Nog niet klaar mee

"Vijf jaar geleden heb ik me aangemeld bij de Fiom KID-DNA Databank. Hier kun je tegen betaling op zoek gaan naar je donorvader, of halfbroers- en zussen. Ik had op televisie twee halfzusjes gezien die elkaar op die manier hadden gevonden. Ik had er nog nooit bij stilgestaan dat ik ook halfbroers of -zussen kon hebben, die wilde ik ook wel ontmoeten! In die tijd heb ik ook de zoon van de inmiddels overleden arts van mijn ouders gesproken. Hij was aardig maar duidelijk: 'Ik weet niks. Alle gegevens zijn verbrand. Je verdoet je tijd.' Ik heb me erbij neergelegd. Maar in juli 2016 zag ik op televisie een

ESTER: 'IK WIL HET ER GRAAG MET MIJN MOEDER OVER HEBBEN, MAAR ZE WEET NIET GOED WAT ZE ERMEE AAN MOET.'

donorvader en -dochter die elkaar hadden ontmoet in een geheime groep op Facebook en kon ik alleen maar huilen. De volgende dag ben ik thuisgebleven van mijn werk en kwam ik tot de conclusie dat ik er nog níet klaar mee was. Ik heb me aangesloten bij die groep en ineens zat ik tussen tweehonderd donorkinderen. Daar vond ik herkenning van mijn gevoelens, wat ervoor zorgde dat ik me minder alleen voelde en meer ging praten over wat er in me omging.
In november 2016 heb ik met de schaarse gegevens die ik heb een oproep gedaan in het programma *Spoorloos*. De donor leek waarschijnlijk op mijn vader: donker haar, lichte ogen en rond de 1,84 meter. En hij moet in 1972 minimaal 25 jaar oud zijn geweest. Dat is alles wat ik weet. Ik geloof eerlijk gezegd niet dat ik mijn donorvader ooit zal vinden, maar ik hoop wel dat ik halfbroers of -zussen vind. Daar hoor ik van andere donorkinderen mooie verhalen over. Mijn persoonlijkheid is al gevormd, maar ik denk dat zulke contacten daar diepte aan kunnen geven. Dat ik niet alleen weet wie ik ben, maar ook hoe ik zo geworden ben."

BLOG

Met haar blog www.esterdelau.nl houdt Ester je op de hoogte van de stappen die zij zet in haar zoektocht naar haar donorvader. Hier vind je alle informatie die zij over hem heeft.

'Niemand mocht het ooit te weten komen'

Marjan (69) is de moeder van Ester. "Dat Ester vindt dat ze er eigenlijk niet had mogen zijn, doet pijn. Ik heb nooit bedacht dat zij er later problemen mee zou hebben dat ze van een anonieme donor is. Nu dat wel het geval is, doe ik wat ik kan om haar te helpen. Ik vertel het bijvoorbeeld aan iedereen in mijn omgeving, in de hoop dat zij informatie hebben die haar helpt. Dat is het minste wat ik kan doen. Ik hoop voor haar dat er een antwoord komt, dat ze rust krijgt.
Mijn ex-man en ik wilden dolgraag kinderen en daar hebben we jaren voor gedokterd, maar het lukte niet. Toen kwam het advies: adopteer een kind. We waren heel blij toen we nog de mogelijkheid van KID (kunstmatige inseminatie met donorzaad) ontdekten. Zo zou het kind in elk geval van een van ons herkenbare kenmerken hebben. Toevallig lijkt Ester erg op mijn ex-man, de donor was dus een goede match.
We moesten een geheimhoudingsovereenkomst tekenen. Niemand mocht ooit te weten komen dat ons kind van een donor was. Dat leek me toen logisch: het veiligst voor een kind. Wat dit voor een kind zou kunnen betekenen, kwam niet aan de orde. Ik heb daar zelf ook nooit bij stilgestaan. Toch kan ik me goed voorstellen dat Ester wil weten waar ze vandaan komt. Kon ik het haar maar vertellen. Maar ik zou mijn beslissing van toen nooit terug willen draaien. Ester is het allermooiste wat me in mijn leven is overkomen."

TEKST DENISE HILHORST FOTO'S RUUD HOORNSTRA VISAGIE LISETTE VERHOOFSTAD